

Projektidé: Ansøgning til EU Socialfond Plus pulje til foråret 2024

Resume:

Ishøj Kommune har et ønske om at gennemføre en helt særlig og ambitiøs indsats, der omfatter kompetenceløft af arbejdsstyrken i Ishøj Kommune, med særligt fokus på de ledige borgere, og borgere med begrænset eller varierende tilknytning til arbejdsmarkedet.

Indsatsen understøtter og bidrager til Ishøj Kommunes vision "2635 i 2035", hvor en række centrale indsatsområder er udpeget som særligt vigtige, herunder:

- Sundere borgere med aktive liv
- Uddannelse og beskæftigelse til flere
- Lokalt ansvar for klima, natur og miljø
- Aktivt civilsamfund og stærke fællesskaber
- Større arbejdsstyrke og mere robust kommune

Der er evidens for, at uddannelsesniveaue er den enestående faktor, der har størst indflydelse på borgerens tilknytning til arbejdsmarkedet, sundhedsniveaue, deltagelse i civilsamfundet og muligheden for at tage sunde og klimavenlige valg. Uddannelsesniveaue vurderes derfor at være den vigtigste trigger for at lykkes med visionen. (Holt et al. 2020, Espersen et al. 2021, Schmidt 2019, EU-arbejdsmarkedsbulletin 2019)

Projektet har samtidig et helt centralt virksomheds- og erhvervslivsfokus. Ishøj Kommune er en attraktiv kommune for erhvervsdrivende. Det skyldes dels den logistiske placering tæt på København/Hovedstadsområdet og den lette adgang til motorvejsnettet. Desværre scorer Ishøj Kommune ikke særligt godt i målinger af erhvervsvenlighed. Senest er Ishøj Kommune ved DI erhvervsvenlighedsanalyse 2023 placeret som nummer 77 ud af 98 kommuner. Særligt på det område der hedder "Arbejdskraft" scorer kommunen bundkarakter blandt alle kommuner. Årsagen er i meget høj grad, at kommunen ikke kan levere den arbejdskraft som virksomhederne efterspørger, for at kunne vækste. Selvom Ishøj Kommune har landets højeste ledighed, har kommunen ikke en arbejdsstyrke med de rette kompetencer.

Projektets primære formål er derfor at mindske dette mismatch mellem udbuddet og efterspørgslen af kompetencer, så det bliver endnu bedre at være erhvervsdrivende i Ishøj Kommune – og at sikre vækst.

Der har været undersøgt mulighed for at finde eksterne puljer, der kan finansiere en sådan indsats, og Ishøj Kommune er nået frem til, at der er et udbud på vej i regi af EU Socialfond Plus, der meget præcist matcher. Puljen er målrettet indsatser der understøtter kompetenceløft af alle grupper af borgere i arbejdsstyrken, såvel de unge, de ledige og borgere i beskæftigelse.

Målgrupperne i Ishøj Kommunes projekt tænkes konkret at være:

- **Unge der står foran valg af ungdomsuddannelse.** Både unge i afgangsklasserne og unge der har afsluttet grundskolen, men som ikke er i uddannelse. I Ishøj Kommune er de unge gode til at gå i uddannelse – faktisk ligger kommunen over landsgennemsnittet på andelen af unge, der efter 9.

eller 10. klasse vælger at starte i uddannelse. Men søgningen retter sig primært mod de gymnasiale uddannelser, mens der i erhvervslivet er mangel på faglært arbejdskraft.

- **Borgere i alderen 18 – 50 år uden et stærkt uddannelsesmæssigt fundament.** Det gælder både på ledige og på beskæftigede personer med svage uddannelseskompetencer. Næsten halvdelen af arbejdsstyrken i Ishøj er ufaglært. De har enten grundskolen som højeste uddannelsesniveau, eller en ungdomsuddannelse der aldrig har ført til en erhvervskompetencegivende uddannelse. Der er således et stort potentiale i at få hævet uddannelsesniveaueet blandt de mange, som aldrig rigtigt fik en uddannelse, da de var yngre.
- **Borgere i alderen 45-60 år med forældede kompetencer.** Her er tale om personer, som har haft en solid tilknytning til arbejdsmarkedet, men hvor deres kompetencer ikke længere slår til. De jobs de har haft eksisterer ikke længere, eller andre faktorer gør at de ikke længere kan fortsætte i samme type jobs. For denne målgruppe er der basis for at tænke i ”sporskifte” – altså skift af brancheområde. Formentlig vil en målrettet omskolingsindsats for denne målgruppe betyde fortsat fast tilknytning til arbejdsmarkedet igen fremover.
- **Virksomhederne.** En vigtig målgruppe for projektet er også virksomhederne. Det er virksomhedernes rekrutteringsudfordringer, som projektet skal medvirke til at afhjælpe. Samtidig vil en del af de personer, der skal opkvalificeres allerede være i job i lokale virksomheder. Der skal således arbejdes med ordninger som uddannelsesambassadører i virksomhederne, jobrotationsprojekter, fokus på uddannelses- og lærepladser, samt en række andre initiativer, der skal udvikles i samspil med virksomhederne.

Der er tale om et projekt med højt ambitionsniveau og nye tilgange i kombination med mere kendte tiltag og indsats, som kan tænkes bragt i spil på nye måder. Der påtænkes derfor at søge om et større beløb, og at der indgås partnerskaber og samarbejde med andre stærke aktører, herunder virksomheder, uddannelsesinstitutioner og brancheforeninger.

Formålet:

Formålet er at hæve uddannelses- og kompetenceniveaueet i kommunen, for af den vej at sikre en mere stabil tilknytning til arbejdsmarkedet. Det vil øge beskæftigelsen og sænke ledigheden i kommunen. På den lange bane er det målet, at den næste generation har gode rollemodeller, og dermed prioriterer uddannelse og job.

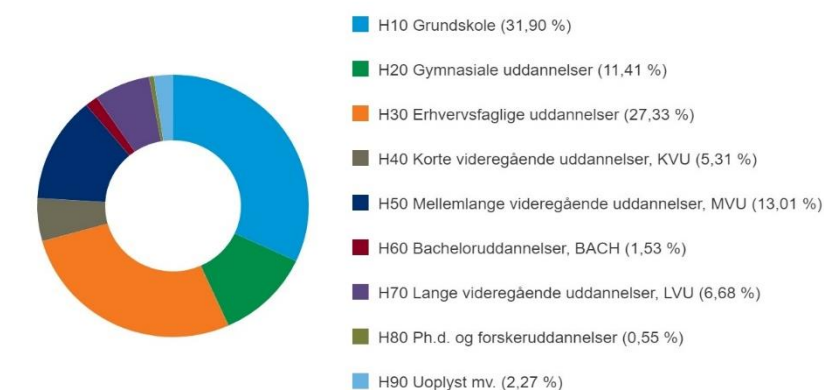
Formålet er samtidig at fremme virksomhedernes muligheder for at finde lokal kvalificeret arbejdskraft, og dermed gøre det nemmere og mere attraktivt at være virksomhed i Ishøj. Derfor skal lokale virksomheder spille en stor og afgørende rolle i indsatsen, så resultatet kan afspejle virksomhedernes behov.

Baggrund:

Ishøj Kommune har traditionelt meget høj ledighed. Kommunen har i mange år haft landets højeste ledighed. Der er en klar sammenhæng mellem arbejdsstyrkens uddannelsesniveaue, og deres tilknytning til arbejdsmarkedet. Således oplever Ishøj Kommune en tendens til, at deres ledige borgere er dem der kommer sidst i arbejde, når der er højkonjunktur, men til gengæld også afskediges først, når konjunkturerne vender. En del af forklaringen er, at de er ansat i konjunkturfølsomme jobs, og at uddannelsesniveaueet er lavt, og de dermed er vanskelige at omplacere til andre typer jobs.

Som det fremgår af figur 1, har næsten hver tredje indbygger i Ishøj Kommune grundskolen som højeste uddannelsesniveau, og mere end hver tiende indbyggerne har gymnasiet som højeste uddannelsesniveau. Gymnasiet giver formelt ingen erhvervskompetencer, og de betragtes derfor som ufaglærte. Dertil kommer en mindre gruppe med uoplyst uddannelsesniveau, der primært rummer indvandrere, der ofte ikke har en uddannelse der kan anvendes i Danmark. Samlet set er 46% af alle i Ishøj at betragte som ufaglærte.

Figur 1 – Befolkningens (15-69 år) højest fuldførte uddannelse – Ishøj 2022
Kilde: Danmarks Statistik

27% har en erhvervsuddannelse som højeste uddannelsesniveau, og endelig har samlet set 27% videregående uddannelser, hvoraf de mellemlange uddannelser udgør hovedparten (lærer, sygeplejerske, pædagog, socialrådgiver etc.).

Det er det samlede billede i Ishøj Kommune lige nu. Der er heldigvis en klar tendens til, at de unge er mere flittige til at tage en uddannelse end tidligere – men der er stadig plads til forbedring blandt de unge. Det er dog også tydeligt, at der er en "tabt" generation, af dem som i dag er 25-50 år. Her er der et uddannelses- og kompetenceefterslæb.

Hvis beskæftigelsen i Ishøj Kommune skal øges, og ledigheden sænkes, så er uddannelse og kompetenceløft helt centralt, og vil skabe mere varige effekter. Samtidig er målgruppen af de 25-50-årige også dem, der selv har børn. Så der er mulighed for, at en indsats overfor den målgruppe kan skabe en afsmittende positiv virkning på den næste generation.

EU Socialfond Plus:

I 2021-2027 investerer EU's Socialfond Plus 891 mio. kr. i aktiviteter, der skaber udvikling i hele landet. Socialfondsprogrammet 2021-2027 har fokus på opkvalificering, uddannelse og kompetenceudvikling.

Indsatserne skal sikre, at virksomhederne har adgang til kvalificeret arbejdskraft, og at den enkelte person har efterspurgte kompetencer og er velkvalificeret. Socialfonden skal sikre, at medarbejdere, studerende og ledige har de rette kompetencer og færdigheder til at understøtte virksomhedernes omstilling til en grønnere og mere digital fremtid.

EU's Socialfond Plus medfinansierer projekter, der skal:

- Få flere til at tage en erhvervsuddannelse eller en videregående uddannelse
- Løfte arbejdsstyrkens kompetencer gennem målrettet og fleksibel efteruddannelse
- Fremme iværksætteri
- Fastholde og inkludere borgere på arbejdsmarkedet
- Sikre at unge har kompetencer, der ruste dem til fremtiden
- Understøtte en lige adgang til uddannelse
- Fremme den sociale integration af borgere i hjemløshed eller i risiko for hjemløshed

Læs mere her: <https://udviklingidanmark.erhvervsstyrelsen.dk/EU-socialfond-plus>

Ishøj Kommune har været i dialog med Region Hovedstaden, som indstiller 20% af den samlede sum i Danmark fra den Europæiske Socialfond Plus under temaet "Kompetencer til fremtiden og uddannelse til alle" (Prioritet 2). Et af de andre temaer "Kvalificeret arbejdskraft til virksomhederne" (Prioritet 1) administreres under flere programmer (Delprioriteter) af Erhvervsstyrelsen. Der kommer annonceringer både administreret af Erhvervsstyrelsen og Region Hovedstaden omkring årsskiftet, der kan være relevante at søge. Erfaringsmæssigt kan det være presset først at overveje en ansøgning, når annonceringen er offentliggjort, da deadline ikke altid er så lang. Derfor er det en god idé, at påbegynde arbejdet med en ansøgning inden annoncering, og at få samlet alle de rigtige aktører i et fælles partnerskab.

Det konkrete indhold i projektet

Indholdet i projektet kan først endeligt tilrettelægges, når alle parter er samlet og bliver enige om det præcise indhold.

Det vil dog være oplagt at se på ALLE muligheder for kompetenceløft, herunder:

- Øget indsats for at få flere unge i uddannelse
- Ordblindescreening
- Danskuddannelse på sprogskole
- Almen Voksen og Efteruddannelse (AVU)
- Forberedende Voksenuddannelse (FVU) fx i dansk, matematik, it
- Arbejdsmarkedsuddannelser (AMU)
- Jobrettet voksen- og efteruddannelse (VEU)
- Voksenlærlingeforløb
- Mesterlære
- Jobrotation
- Revalidering

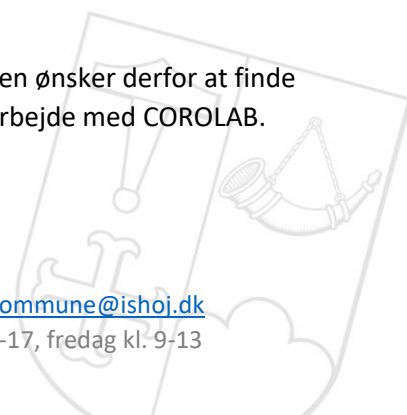
Det gælder kort sagt om at få hele paletten i sat i spil. Det kan understøttes med uddannelsesambassadører i virksomhederne, mentorer, buddyordninger, sprogkøkkere, karriereplanlægning, uddannelsesvejledning og meget mere.

Men virker det så?

En undersøgelse fra VIVE (<https://www.vive.dk/da/udgivelser/effekter-af-brugen-af-efteruddannelse-for-ledige-18206/>) peger på, at brugen af voksen- og efteruddannelse over for ledige virker, men at den bør målrettes efter typen af ledige. Dagpengemodtagere har gavn af arbejdsmarkedsrettede AMU-kurser, men ikke af almene voksen- og efteruddannelseskurser. Omvendt har kontanthjælpsmodtagere og særligt kontanthjælpsmodtagere længst væk fra arbejdsmarkedet gavn af at deltage i almene voksen- og efteruddannelseskurser, men ringe effekt af deltagelse i AMU-kurser. Undersøgelsen er lavet af Iben Bolvig, der også har evalueret "Unge med Kant", og som netop er udpeget til en ekspertgruppe for at få flere indvandrere i arbejde i Odense, ligesom hun er udpeget til regeringens ekspertgruppe, der skal komme med forslag til fremtidens beskæftigelsesindsats.

Mulige samarbejdspartnere:

Ishøj Kommune hverken kan eller ønsker at søge alene som kommune. Kommunen ønsker derfor at finde stærke alliancepartnere at søge sammen med. Ishøj Kommune har indgået samarbejde med COROLAB.

COROLAB har tidligere med succes har søgt EU Socialfondspuljer og drevet disse processer i større partnerskaber.

Derudover har Ishøj Kommune været i dialog med følgende interessenter, som har givet tilsagn om at deltage i en proces omkring at udarbejde en ansøgning, og formentlig også være med i selve projektet:

- Dansk Industri, Chefkonsulent Synnøve Klitgård
- VIVE, seniorforsker Iben Bolvig
- Uddannelsesnævnet/Industriens Uddannelser, direktør Michael Kjær Pedersen

Derudover er det naturligt at invitere følgende samarbejdspartnere med også:

- NEXT
- Vestegnens HF og VUC
- SOSU-H
- Vestegnens sprog- og kompetencecenter (VSK)
- Zealand
- ZBC
- FH, 3F, HK, Dansk Metal etc.
- Dansk Erhverv, SMV Danmark
- Ishøj Erhvervsråd
- FGU Vestegnen
- AOF
- Metropol
- AMU-centre
- Lokale virksomheder
- Erhvervshus Hovedstaden
- Arbejdsmarkedskontor Øst

Processen herfra:

I efteråret 2023 samler Ishøj Kommune i samarbejde med COROLAB Roskilde alle interessenter til en projektidé workshop. Her vil formålet være, at der genereres ideer til, hvordan projektet kan sættes sammen, hvilke indsatses der kan indgå etc. Efterfølgende skal der laves beskrivelser, budgetter, effekt- og måltal etc. Alt dette vil foregå i tæt samspil med alle samarbejdspartnere.

Når selve udbuddet kommer ved årsskiftet, skal projektet tilpasses til udbudsmaterialet og vinkles skarpt. Fordelen ved at vælge denne proces er, at ansøgningen kommer til at omhandle det, samarbejdspartnerne i projektet rent faktisk gerne vil arbejde og lykkes med – dermed driver behovet ansøgningen.

Økonomi:

Kommer det til at koste kommunen noget? Ja, det vil koste kommunen noget, idet der altid er medfinansiering og egenfinansiering i denne slags projekter. Det vil som oftest være i form af de timer som borgerne lægger i projektet, og de timer som ledere og medarbejdere lægger i projektet. Det sidste skal dog heller ikke undervurderes, og kan være i et ganske betragteligt omfang. Derudover vil der være behov for aflønning/honorering af COROLAB Roskilde til at bistå med ansøgningen og projektstyringen.

Der vil naturligvis også være positive effekter. Når projektet begynder at give resultater i form af øget beskæftigelse, og dermed færre ledige, så vil der være færre udgifter til ydelser, ligesom der vil være flere

skatteindtægter til kommunen – for ikke at tale om de afledte effekter i form af bedre levestandard, bedre sundhed, styrkede virksomheder m.v.

Litteratur:

Espersen Helle Hygum et al. (2021) Frivillighedsundersøgelsen 2020 – En repræsentativ befolkningsundersøgelse af udviklingen i danskernes frivillige arbejde.

EU-Arbejdsmarkedsbulletin (2019) Risikoen for arbejdsløshed mindskes med stigende uddannelsesmæssig opnåelse. Pesnetwork 5. september 2019

Schmidt, Malin (2019) Klimaforkæmperen er en ung, rød, veluddannet kvinde, Mandag Morgen 2. september 2019

Udesen, Caroline Holt et al. (2020) Social ulighed i sundhed og sygdom Udviklingen i Danmark i perioden 2010 – 2017. Sundhedsstyrelsen.

